දස අකුසල්

කර්මපථ හෙවත් ප්‍රතිසන්ධියක් ලබා දීමේ ශක්තියෙන් යුතු ප්‍රධාන අකුසල කර්ම දහයක් තිබේ. ඒවා නම්,

1. ප්‍රාණඝාතය හෙවත් සතුන් මැරීම (පාණාතිපාතෝ)
2. නුදුන්දෙය සොරා ගැනීම (අදත්තාදනං)
3. කාමයන්හි වරදවා හැසිරීම (කාමේසු මිච්ඡාචාරෝ)
4. බොරුකීම (මුසාවාදෝ)
5. කේළාම් කීම (පිසුණාවාචෝ)
6. නපුරු වචන කීම (ඵරුසාවාචෝ)
7. නිශ්ඵල වචන කීම (සම්පප්ඵලාපෝ)
8. දැඩි ලෝභය (අභිජ්ඣා)
9. වෛරය (ව්‍යාපාදෝ)
10. වැරදි දෘෂ්ටිය (මිච්ඡාදිට්ඨි)

[1.] ප්‍රාණඝාතය හෙවත් සතුන් මැරීම (පාණාතිපාතෝ)

යම් උපක්‍රමයකින් අන්‍ය සත්ත්වයකුගේ ජීවිතය විනාශ කිරීම ප්‍රාණඝාතය යි. ප්‍රාණඝාත අකුසල කර්මය සිදු වීමට අංග පහක් සම්පූර්ණ විය යුතු ය.

1. පණ ඇති සතෙකු වීම.
2. පණ ඇති සතෙකු බව දැනීම.
3. මරණු කැමති සිත. (වධක චේතනාව)
4. මැරීමට උපක්‍රම යෙදීම.
5. ඒ උපක්‍රමයෙන් මරණය සිදු වීම.

මෙම අංග සම්පූර්ණ වන සේ සිදු කරන ප්‍රාණඝාත අකුසල කර්මයෙන් සතර අපායෙහි ප්‍රතිසන්ධිය ලබා දෙයි.

[2.] නුදුන්දෙය සොරා ගැනීම (අදත්තාදනං)

අනුන් සතු යමක් හිමියාට සොරෙන් හෝ හිමියාව රැවටීමෙන් හෝ බලහත්කාරයෙන් හෝ බිය ගැන්වීමෙන් තමා සතු කර ගැනීම අදත්තාදනය යි. අදත්තාදන අකුසල කර්මය සිදු වීමට අංග පහක් සම්පූර්ණ විය යුතු ය.

1. අනුන් සතු දෙයක් (වස්තුවක්) වීම.
2. අනුන් සතු දෙයක් බව දැනීම.
3. සොරකම් කරනු කැමති සිත.
4. පැහැර ගැනීමට උපක්‍රම යෙදීම.
5. අනුන් සතු දෙය ගැනීම.

මෙම අංග සම්පූර්ණ වන සේ සිදු කරන අදත්තාදන අකුසල කර්මයෙන් සතර අපායෙහි ප්‍රතිසන්ධිය ලබා දෙයි.

[3.] කාමයන්හි වරදවා හැසිරීම (කාමේසු මිච්ඡාචාරෝ)

ලෝක-චාරිත්‍රයට අනුකුල නො වන ලෙස ස්ත්‍රී-පුරුෂයන් විසින් වැරදි ලෙස කාමයන් සේවනය කිරීම කාමමිථ්‍යාචාරය යි. කාමමිථ්‍යාචාර අකුසල කර්මය සිදු වීමට අංග සතරක් සම්පූර්ණ විය යුතු ය.

1. කාම සේවනයෙහි නො යෙදිය යුතු ස්ත්‍රියක හෝ පුරුෂයෙකු වීම.
2. සේවනය කරන සිත.

3. සේවනයට උත්සාහ කිරීම.
4. සේවනය ඉවසීම.

මවුපියාදීන් හෝ ස්වාමියා විසින් ආරක්‍ෂා කරන ස්ත්‍රියක සමගින් කාමයන්හි වරදවා හැසිරීමෙන් පුරුෂයන්ටත්, තමා රක්නා ස්වාමියෙකු සිටිය දී පරපුරුෂයන් හා කාම-සේවනයෙහි යෙදීමෙන් ස්ත්‍රියටත් කාමමිථ්‍යාචාර අකුසලය සිදු වන අතර ස්වාමියෙකු නැති මවුපියාදීන් විසින් රකින ස්ත්‍රියක සමගින් කාම-සේවනයෙහි යෙදීමෙන් පුරුෂයාට පමණක් ද ස්වාමියෙකු සිටින ස්ත්‍රිය සමගින් කාමයන්හි වරදවා හැසිරීමෙන් ස්ත්‍රී, පුරුෂ දෙදෙනාට ම ද කාමමිථ්‍යාචාර අකුසලය සිදු වේ. මෙහි දී දෙදෙනා තුළ ම ඉහත සඳහන් අංග සම්පූර්ණ වීම සිදු විය යුතු ය. කාමමිථ්‍යාචාර අකුසලය අනෙකෙකුගේ අණ කිරීමට සිදු කළ ද කර්මය සම්පූර්ණ වන්නේ ක්‍රියාවේ යෙදෙන අයට පමණි. එහෙත් ප්‍රාණඝාත, අදත්තාදන අකුසල කර්ම දෙක තමන් සිදු නො කර අනෙකෙකු ලවා සිදු කරවීමෙන් ද කරන-කරවන දෙදෙනාට ම කර්මය සම්පූර්ණ වේ.

[4.] <u>බොරුකීම (මුසාවාදෝ)</u>

අනුන් රවටන මුළා කරවන අදහසින් යුතු ව අසත්‍ය කරුණක් වචනයෙන් කීමෙන් හෝ ලියා දක්වීමෙන් හෝ (අත් චලනාදි) ක්‍රියාවෙන් හැඟවීමෙන් හෝ අනුන්ට පැවසීම මුසාවාදය යි. මුසාවාද අකුසල කර්මය සිදු වීමට අංග සතරක් සම්පූර්ණ විය යුතු ය.
1. පවසන කරුණ බොරුවක් වීම.
2. අනුන් රැවටීමේ චේතනාව.
3. ඇඟවීමේ උත්සාහය.
4. අනෙක් තැනැත්තා අදහස තේරුම් ගැනීම.

අනෙකෙකුගේ අණ කිරීම නිසා බොරු කියන කල්හි කියන-කියවන දෙදෙනාට ම කර්මය සිදු වේ. තමා පවසන්නේ බොරුවක් බව අණ ලැබූ තැනැත්තා නො දන්නේ නම් අණ කළ තැනැත්තාට පමණක් කර්මය සිදු වේ.

[5.] <u>කේළාම් කීම (පිසුණාවාචෝ)</u>

සමගියෙන් සිටින දෙදෙනෙකු (දෙපාර්ශ්වයක්) බිඳවීමට කියන වචන කේළාම් ය. කේළාම් කීමේ අකුසල කර්මය සිදු වීමට අංග සතරක් සම්පූර්ණ විය යුතු ය.
1. භේද කළ යුතු අනෙකෙකු සිටීම.
2. දෙපාර්ශ්වය බිඳවන අදහස.
3. බිඳවන අදහසින් කේළාම් කීම.
4. ඇසූ තැනැත්තා එය තේරුම් ගැනීම.

මෙම අංග සම්පූර්ණ වන සේ සිදු කරන පිසුණාවාචා අකුසල කර්මයෙන් සතර අපායෙහි ප්‍රතිසන්ධිය ලබා දෙයි.

[6.] <u>නපුරු (පරුෂ) වචන කීම (ඵරුසාවාචෝ)</u>

අසන්නා වූ අන්‍යයන්ගේ සිත් රිදෙන වචන පරුෂ වචන යි. පරුෂ වචන කීමේ අකුසල කර්මය සිදු වීමට අංග තුනක් සම්පූර්ණ විය යුතු ය.
1. පරුෂ වචන කිව යුතු පුද්ගලයෙකු වීම.
2. ක්‍රෝධ සහගත සිතක් ඇති වීම.
3. අනුන්ගේ සිත් රිදෙන වචන කීම.

මෙම අංග සම්පූර්ණ වන සේ සිදු කරන ඵරුසාවාචා අකුසල කර්මයෙන් සතර අපායෙහි ප්‍රතිසන්ධිය ලබා දෙයි. පරුෂ වචන කීමේ ආකාර දහයක් පිළිබඳ ව විනය පිටකයෙහි සඳහන් වන අතර ඒවා නම්,
1. ජාති
2. නාම
3. ගෝත්‍ර
4. කර්ම

5. ශිල්ප
6. ආබාධ
7. ලිඞ්ග (ශරීර ස්වභාව-ලක්‍ෂණ)
8. ක්ලේශ
9. ආපත්ති
10. ආක්‍රෝශ යන දහය යි.

මේ ඕනෑම ආකාරයකින් අනුන්ට රිදවනු පිණිස නින්ද කිරීම පරුෂ වචන කීම යි.

[7.] නිශ්ඵල වචන කීම (සම්පප්ඵලාපෝ)

අසන්නා වූ කියවන්නා වූ අයගේ මෙලොව පරලොව යහපතට හේතු නො වන කාලය කා දමන නිශ්ඵල කථා සියල්ල සම්ඵප්‍රලාප ය. නිශ්ඵල වචන කථා කිරීමේ අකුසල කර්මය සිදු වීමට අංග දෙකක් සම්පූර්ණ විය යුතු ය.

1. අසන, කියන දෙපාර්ශ්වයට ම වැඩකට නැති නිරර්ථක කථාවක් කියන අදහස.
2. එබඳු කථාවක් කීම.

මෙම අංග සම්පූර්ණ වන සේ සිදු කරන සම්ඵප්‍රලාප අකුසල කර්මයෙන් සතර අපායෙහි ප්‍රතිසන්ධිය ලබා දෙයි.

[8.] දැඩි ලෝභය (අභිජ්ඣා)

අන්සතු වස්තුව තමාට වේවා' යි යනුවෙන් අන්සතු දේ තමාට අයත් කර ගැනීමට සිතීම අභිධ්‍යා (අභිජ්ඣා) නම් වේ. සොරකම, පරදර සේවනය බඳු අකුසල කර්මවලට මෙම අභිධ්‍යාව හේතු වේ. අභිධ්‍යා අකුසල කර්මය සිදු වීමට අංග දෙකක් සම්පූර්ණ විය යුතු ය.

1. අන්සතු වස්තුවක් වීම.
2. එය තමාට අයත් කර ගැනීමට සිතීම.

මෙම අංග සම්පූර්ණ වන සේ සිදු කරන අභිධ්‍යා අකුසල කර්මයෙන් සතර අපායෙහි ප්‍රතිසන්ධිය ලබා දෙයි.

[9.] වෛරය (ව්‍යාපාදෝ)

අන්‍ය සත්ත්වයෝ නැසෙත්වා-වැනසෙත්වා යනුවෙන් දැඩි ක්‍රෝධය (වෛරය) ඇති කර ගැනීම ව්‍යාපාදය යි. ප්‍රාණඝාත, සොරකම බඳු අකුසල කර්ම සිදු වීමට ඇතැම් අවස්ථාවල දී මුල් වන්නේ ව්‍යාපාදය යි. ව්‍යාපාද අකුසල කර්මය සිදු වීමට අංග දෙකක් සම්පූර්ණ විය යුතු ය.

1. අන්‍ය සත්තවයෙකු වීම.
2. ඔහුගේ විනාශය ගැන සිතීම.

මෙම අංග සම්පූර්ණ වන සේ සිදු කරන ව්‍යාපාද අකුසල කර්මයෙන් සතර අපායෙහි ප්‍රතිසන්ධිය ලබා දෙයි.

[10.]වැරදි දෘෂ්ටිය (මිච්ඡාදිට්ඨි)

මෙලොවක්-පරලොවක් නො පිළිගැනීම, කර්ම-කර්මඵල නො ඇදහීම ආදි සියලු වැරදි අදහස් මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය යි. ඒ අතරින් නාස්තික-දෘෂ්ටිය, අහේතුක-දෘෂ්ටිය හා අක්‍රිය-දෘෂ්ටිය යන තුන කර්මපථ බවට පැමිණේ. දෙසැටක් වූ දෘෂ්ටීන් හා සක්කායදිට්ඨිය ද වැරදි දෘෂ්ටීන් ම වෙනත් ඒවා කර්ම පමණක් වේ. කර්මපථ බවට පත් නො වේ.

1. නාස්තික-දෘෂ්ටිය

'දන් දීමෙහි විපාක නැත; පූජාවන්හි විපාක නැත; ගුණවතුන්ට කරන සත්කාරයෙහි විපාක නැත; කුසල්-අකුසල්වල විපාකයක් නැත; මෙලොවක්-පරලොවක් නැත' යනාදි වශයෙන් සලකා මරණයෙන් සියල්ල අවසන් වන්නේ ය, යනුවෙන් ගත් මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය යි.

2. <u>අහේතුක-දෘෂ්ටිය</u>

සත්ත්වයන්ගේ කෙලෙසීමට හේතුවක් නැත; සත්ත්වයන්ගේ විශුද්ධියට ද හේතුවක් නැත, යනුවෙන් ගත් මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය යි.

3. <u>අක්‍රිය(අකිරිය)-දෘෂ්ටිය</u>

තමා විසින් ද අනුන් ලවා ද පව් කරන-කරවන අයට ඉන් වන පාපයක් නැත. දන් දීම් ආදියෙන් සිදු වන පිනක් ද නැත, යනුවෙන් ගත් මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය යි.

නාස්තික, අහේතුක, අක්‍රිය යන මිථ්‍යාදෘෂ්ටීන් ගත් තැනැත්තාට ස්වර්ග-මෝක්ෂ දෙක ම ආවරණය වන බැවින් ද මරණය දක්වා එම මිථ්‍යාදෘෂ්ටි අත් නො හැර සිටින්නා ඒකාන්තයෙන් ම අපාගාමී වන බැවින් ද නියත-මිථ්‍යාදෘෂ්ටි නම් වේ. මිථ්‍යාදෘෂ්ටි අකුසල කර්මය (කර්මපථය) සිදු වීමට අංග දෙකක් සම්පූර්ණ විය යුතු ය.

1. වරදවා ගත් අදහසක් වීම.
2. එය ම සත්‍යයකැ'යි අදහා ගැනීම.

මෙම අංග සම්පූර්ණ වන ලෙස නාස්තික-අහේතුක-අක්‍රිය දෘෂ්ටීන් ගෙන මරණය දක්වා ම අත් නො හැර සිටීමෙන් සතර අපායෙහි ප්‍රතිසන්ධිය ලබා දෙයි.

සාරාසඞ්ඛ්‍යකල්පලක්ෂයක් මුළුල්ලෙහි සමතිස් පෙරුම්දම් පුරා වෙසක් පුණුපොහෝ දිනයක සම්මාසම්බුද්ධත්වයට පත් වූ දසබලධාරී සර්වඥයන් වහන්සේ අපාගාමී වීමට හේතු වන, සසර ගමන දිගු කරන මෙම දස අකුසල කර්මයන් පිළිබඳ ව දේශනා කළ සේක. එබැවින් දුක පිළිකුල් කරන, සසර දුකින් මිදෙනු කැමති මෙලොව-පරලොව දෙලොව සැප හා නිවන් සැප ලබනු කැමති සත්පුරුෂ සැම විසින් දුකට හේතු වන මෙම දස අකුසල් දුරින් ම දුරු කොට දස කුසල ධර්මයන් සම්පූර්ණ කර ගැනීමට **2551** වැනි මෙම වෙසක් පුණුපොහෝ දින අධිෂ්ඨාන කර ගනිත්වා!

සාධු **!** සාධු **!!** සාධු **!!!**

ශ්‍රී සද්ධර්ම සංසදය
ධම්මාරාම යෝගාශ්‍රමය
(වෙසක් 2551)

<u>ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ:</u>

✍ බෞද්ධයාගේ අත්පොත - අතිපූජනීය රේරුකානේ චන්දවිමල මහානාහිමි.

<u>පිටු සැකසීම:</u> පින්වත් පුණ්‍ය ශ්‍රී තුෂන්ත තරුණ උපාසක මහතා.

<u>ධර්මදානය:</u> පින්වත් උපේක්ෂා පියරංගිකා මෙනෙවිය විසින් දෙමවුපියන්ට ආශිර්වාද පිණිස හා තමන්ට ධර්මාවබෝධය පිණිසත් ගොතටුව නව නගරයේ පිංවත් උපාසක-උපාසිකා පිරිස විසින් නිවන් පතාත් මෙම ධර්මදානය සිදු කරන ලදී.

❖ *අතිපූජනීය නා උයනේ අරියධම්ම ස්වාමීන්‍දයන් වහන්සේගේ ධර්ම දේශනා ඇතුළු පටිගත කරන ලද ධර්ම දේශනා සහ පසුගිය දහම් ලිපි* **www.sadaham.net** *යන වෙබ් අඩවිය ඔස්සේ ලබා ගත හැකි ය.*

Copyright © Sri Saddharma Sansadaya, Dhammarama Yogashramaya - 2007